

10 Φυλλάδιο ασκήσεων Διαφορικών Εξισώσεων

①

α)

Το πρόβλημα αρχικών τιμών είναι της μορφής $y' = f(x, y)$ και $y(a) = \beta$. Σύμφωνα με το Θεώρημα Piccard, αν οι $f(x, y)$ και $\frac{\partial f}{\partial y}$ είναι συνεχείς σε μία περιοχή του σημείου (a, β) τότε το παρ. $\{y' = f(x, y), y(a) = \beta\}$ έχει μοναδική λύση στην περιοχή αυτή.

Η $f(x, y) = -1 + (x+y)^{3/5}$ είναι συνεχής στο $(1, a)$ αφού:

$$- f(1, a) = -1 + (1+a)^{3/5}$$

$$- \lim_{\substack{x \rightarrow 1 \\ y \rightarrow a}} f(x, y) = \lim_{\substack{x \rightarrow 1 \\ y \rightarrow a}} (-1 + (x+y)^{3/5}) = -1 + (1+a)^{3/5} = f(1, a)$$

$$g(x, y) = \frac{\partial f}{\partial y} = \frac{3}{5} (x+y)^{-2/5} = \frac{3}{5} \cdot \frac{1}{(x+y)^{2/5}} \quad \text{ομοίως συνεχής.}$$

Επομένως πληρούνται οι προϋποθέσεις του Θεωρήματος Piccard. Άρα το παρ. διαθέτει εγγυημένα μια λύση σε μια γειτονιά του $(1, a)$, αν $a \neq -1$.

β) Αφού πληρείται το Θ. Piccard, το παρ. έχει μοναδική λύση για κάθε $a \neq -1$.

γ) Αν $a \neq -1$, θέσω $u(x) = y(x) + x \Rightarrow u'(x) = y'(x) + 1$ και η εξίσωση γίνεται: $u' = u^{3/5} \Rightarrow u^{-3/5} du = dx \Rightarrow \frac{5}{2} u^{2/5} = x + c, (1)$

Και αφού για $x=1$, $u(1) = y(1) + 1 = a+1$: $\frac{5}{2} (a+1)^{2/5} = 1 + c, \Rightarrow$

$$c_1 = \frac{5}{2} (a+1)^{2/5} - 1$$

$$\text{Άρα: } (1) \Rightarrow \frac{5}{2} u^{2/5} = x + \frac{5}{2} (a+1)^{2/5} - 1 \Rightarrow \frac{5}{2} (y+x)^{2/5} = x + \frac{5}{2} (a+1)^{2/5} - 1$$

$$\Rightarrow y(x) = \left(\frac{2}{5} x + (a+1)^{2/5} - \frac{2}{5} \right)^{5/2} - x$$

Θα πρέπει $\frac{2}{5} x + (a+1)^{2/5} - \frac{2}{5} \geq 0 \Rightarrow x \geq 1 - \frac{5}{2} (a+1)^{2/5}$

δ) Για $a = -1$, $c_1 = -1$ άρα: $\frac{5}{2} a^{2/5} = x - 1 \Rightarrow (y+x)^{2/5} = \frac{2}{5} x - \frac{2}{5} \Rightarrow$

$$y(x) = \left(\frac{2}{5} (x-1) \right)^{5/2} - x, \quad \text{με } x \geq 1.$$

2) α) Θέτω $y(x) = u(x) + y_1(x) \Rightarrow y'(x) = u'(x) + y_1' \Rightarrow y'' = u'' + 2u'y_1' + u y_1''$
και η εξίσωση γίνεται:

$$u'' y_1 + 2u' y_1' + u y_1'' + p u' y_1 + p u y_1' + q y_1 u = 0 \Rightarrow$$

$$v' y_1 + [2y_1' + p y_1] v + [y_1'' + p y_1' + q y_1] u = 0 \quad (1)$$

Από y_1 λύση της εξίσωσης, ισχύει: $y_1'' + p y_1' + q y_1 = 0 \quad (2)$

$$(1), (2) \Rightarrow v' y_1 + [2y_1' + p y_1] v = 0 \quad (3)$$

Η οποία είναι μια ομογενής γραμμική διαφορική εξίσωση 1^{ης} τάξης.

β) Λύοντας την (3), με $y_1 \neq 0$:

$$v' = \left(-2 \frac{y_1'}{y_1} - p \right) v \Rightarrow \frac{1}{v} dv = \left(-2 \frac{y_1'}{y_1} - p \right) dx$$

Με αυτή ολοκλήρωση (παράδειγμα τις σταθερές) και με $v > 0$:

$$\ln v = - \int \left(2 \frac{y_1'}{y_1} + p \right) dx \Rightarrow v(x) = e^{- \int \left(2 \frac{y_1'}{y_1} + p \right) dx} \Rightarrow$$

$$u'(x) = \frac{du}{dx} = e^{- \int \left(2 \frac{y_1'}{y_1} + p \right) dx} \Rightarrow du = e^{- \int \left(2 \frac{y_1'}{y_1} + p \right) dx} dx$$

Και πάλι με αυτήν ολοκλήρωση:

$$u(x) = \int \left[e^{- \int \left(2 \frac{y_1'}{y_1} + p \right) dx} \right] dx = \int \left[e^{- 2 \ln y_1} \cdot e^{- \int p dx} \right] dx \Rightarrow$$

$$u(x) = \int \left[\frac{1}{y_1^2(x)} e^{- \int p(x) dx} \right] dx$$

λογίζει πως $y_2(x) = u(x) y_1(x) \Rightarrow y_2(x) = y_1(x) \int \left[\frac{1}{y_1^2(x)} e^{- \int p(x) dx} \right] dx$

Για την γραμμική ανεξαρτησία των δύο λύσεων θα πάρουμε την ορίζουσα Wronski:

$$W = \begin{vmatrix} y_1 & y_2 \\ y_1' & y_2' \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} y_1 & u y_1 \\ y_1' & u' y_1 + u y_1' \end{vmatrix} = u' y_1^2 + u y_1 y_1' - u y_1 y_1' = u' y_1^2 \neq 0$$

Άρα οι $\{y_1, y_2\}$ αποτελούν μια βάση του χώρου λύσεων της (1)

γ) Για $x \neq 0$: $y'' + \frac{1}{x} y' + \left(1 - \frac{1}{x^2} \right) y = 0$, $y_1 = \frac{\sin x}{\sqrt{x}}$

Αυτή η εξίσωση είναι στην μορφή $y'' + p y' + q y = 0$, με $p(x)$ μια λύση της. Η εξίσωση έχει λύση $y_2(x)$:

$$y_2(x) = y_1(x) \int \frac{1}{y_1^2(x)} e^{- \int p(x) dx} dx \Rightarrow$$

$$y_2(x) = \frac{\sin x}{\sqrt{x}} \int \frac{x}{\sin^2 x} e^{- \int \frac{1}{x} dx} dx = \frac{\sin x}{\sqrt{x}} \int \frac{x}{\sin^2 x} \cdot \frac{1}{x} dx = \frac{- \sin x \cdot \cot x}{\sqrt{x}}$$

Άρα η γενική λύση είναι:

$$y(x) = c_1 \frac{\sin x}{\sqrt{x}} - c_2 \frac{\sin x \cot x}{\sqrt{x}}, \text{ με } c_1, c_2 \text{ σταθερές.}$$

δ) Θεω $y(x) = u \cdot y_1 \Rightarrow y' = u' y_1 + u y_1' \Rightarrow y'' = u'' y_1 + 2u' y_1' + u y_1''$:

$$u'' y_1 + 2u' y_1' + 2u y_1'' + p u' y_1 + p u y_1' + q u y_1 = g(x) \Rightarrow$$

$$u'' y_1 + [2y_1' + p y_1] u' + [y_1'' + p y_1' + q y_1] u = g(x)$$

Από y_1 λύση της αντίστοιχης ομογενούς, $y_1'' + p y_1' + q y_1 = 0$. Άρα:

$$u'' y_1 + [2y_1' + p y_1] u' = g(x)$$

Η οποία είναι γραμμική μη ομογενής 1^η τάξης.

Αν $x > 0$: $y'' + \frac{7}{x} y' + \frac{5}{x^2} y = \frac{1}{x}$.

Θέτουμε $y = u \cdot y_1$ κατάλη γινόμε: $u'' y_1 + [2y_1' + p y_1] u' = g(x)$
 με $p(x) = \frac{7}{x}$, $g(x) = \frac{1}{x}$. Αν $v = u'$:

$$v' + \frac{5}{x} v = 1 \Leftrightarrow e^{5 \ln x} v' + \frac{5}{x} e^{5 \ln x} v = e^{5 \ln x} \Leftrightarrow x^5 v' + 5 x^4 v = x^5 \Leftrightarrow x^5 v = \frac{x^6}{6} \Rightarrow$$

$$u' = \frac{x}{6} \Rightarrow du = \frac{x}{6} dx \Rightarrow u(x) = \frac{x^2}{12}$$

Η μερική λύση είναι $y_p(x) = \frac{x^2}{12} \cdot \frac{1}{x} = \frac{x}{12}$ και η γενική λύση:

$$y(x) = c_1 y_p(x) + c_2 y_1(x) = c_1 \frac{x^2}{19} + c_2 \cdot \frac{1}{x}$$

③ α) Η ορίζουσα του εξίσωσης είναι: $W(x) = \begin{vmatrix} y_1 & u \\ y_1' & u' \end{vmatrix} = y_1 u' - y_1' u$

Σύμφωνα με τον τύπο του Abel: $W = W(0) e^{-\int_0^x s ds} \Rightarrow$

$$y_1 u' - y_1' u = [0 u'(0) - u(0)] e^{-\frac{x^2}{2}} \Rightarrow x u' - u = -e^{-\frac{x^2}{2}} \Rightarrow$$

$$\frac{1}{x} u' - \frac{1}{x^2} u = -\frac{1}{x^2} e^{-\frac{x^2}{2}} \Rightarrow \frac{1}{x} u = \int \frac{1}{x^2} e^{-\frac{x^2}{2}} dx + C \Rightarrow$$

$$u = e^{-\frac{x^2}{2}} + x \int e^{-\frac{x^2}{2}} dx + xC$$

Για $C=1$ και θέτουμε άρα στο ολοκλήρωμα:

$$u(x) = e^{-\frac{x^2}{2}} + x \int_0^x e^{-\frac{s^2}{2}} ds + x$$

β) Θέσω $y = v \cdot y_1 \Rightarrow y' = v' y_1 + x y_1' \Rightarrow y'' = v'' y_1 + 2v' y_1' + x y_1''$:

$$v'' y_1 + 2v' y_1' + x y_1'' + x v' y_1' + x v y_1' - x y_1 = 0 \Rightarrow$$

$$v'' y_1 + (2y_1' + x y_1'') v' + (y_1'' + x y_1' - y_1) v = 0 \quad \begin{matrix} \nearrow 0 \\ v = v' \end{matrix} \Rightarrow$$

$$v' + v \left(\frac{x^2 + 2}{x} \right) = 0 \Rightarrow \frac{1}{v} dv = -\frac{x^2 + 2}{x} dx \Rightarrow \ln v = -\frac{x^2}{2} - 2 \ln x \Rightarrow$$

$$v = e^{-\frac{x^2}{2}} \cdot x^{-2} \Rightarrow dv = e^{-\frac{x^2}{2}} \cdot x^{-2} dx \Rightarrow$$

$$u = c_1 \left[-\frac{1}{x} e^{-\frac{x^2}{2}} - \int \frac{1}{x} x e^{-\frac{x^2}{2}} dx + c_2 \right] \quad \underline{c_3 = -c_1}$$

$$u = \left(\frac{1}{x} e^{-\frac{x^2}{2}} + \int e^{-\frac{x^2}{2}} dx - c_2 \right) c_3.$$

Για $c_3 = 1$, $c_2 = -1$: $u(x) = u \cdot y_1 = e^{-x^2/2} + x \int e^{-x^2/2} dx + x$

④ α) Η εξίσωση γίνεται: $y' = y^2 + ky \Rightarrow y' - ky = y^2 \quad \underline{y = \frac{1}{u}} \Rightarrow$

$$\frac{1}{u^2} u' - k \cdot \frac{1}{u} = \frac{1}{u^2} \Rightarrow u' - ku = 1 \Rightarrow e^{-kx} u' - k e^{-kx} u = e^{-kx}$$

$$e^{-kx} u = \frac{e^{-kx}}{-k} + c \Rightarrow u = -\frac{1}{k} + c e^{kx} = \frac{c k e^{kx} - 1}{k}$$

$$y = \frac{k}{c k e^{kx} - 1}$$

Για $x=0 \Rightarrow y_0 = \frac{k}{c k - 1} \Rightarrow c = \frac{k + y_0}{k y_0}$

Άρα $y(x) = \frac{k}{\left(\frac{k}{y_0} + 1\right) e^{-kx} - 1}$

Αν $y_0 < 0$, τότε $\frac{k}{y_0} + 1 < 0$ άρα $\lim_{x \rightarrow \infty} y(x) = \frac{k}{\left(\frac{k}{y_0} + 1\right) 0 - 1} = -k$

Αν $y_0 > 0$, τότε μπορεί $\left(\frac{k}{y_0} + 1\right) e^{-kx} \rightarrow 1$ και η λύση να συγκλίνει:

Αυτό συμβαίνει όταν $e^{-cx} \rightarrow \frac{y_0}{c+y_0} \Rightarrow x = -\frac{1}{c} \ln\left(\frac{y_0}{c+y_0}\right)$

β) Η διαφορική γίνεται: $y' = y^2 \Rightarrow \frac{1}{y^2} dy = dx \Rightarrow -\frac{1}{y} = x + c \Rightarrow y = -\frac{1}{x+c}$

Για $x=0$, $y_0 = -\frac{1}{c} \Rightarrow c = -\frac{1}{y_0}$. Άρα $y = -\frac{1}{x - 1/y_0}$

Αν $y_0 < 0$, τότε $x - 1/y_0 > 0$, $\forall x > 0$. Άρα $\lim_{x \rightarrow \infty} y(x) = 0$

Αν $y_0 > 0$, τότε αν $x \rightarrow 1/y_0$ η λύση εκρήγνυται, αφού $x - 1/y_0 \rightarrow 0$

γ) Από την εξίσωση είναι ολική, η λύση της είναι $f(x, y) = c$, όπου $\frac{\partial f(x, y)}{\partial x} = M(x, y)$ (1) και $\frac{\partial f(x, y)}{\partial y} = N(x, y)$ (2)

(1) $\Rightarrow f(x, y) = \int_{x_0}^x M(x, y_0) dx + c_1(y) \xrightarrow{(2)} \frac{\partial}{\partial y} \left(\int_{x_0}^x M(x, y) dx + c_1(y) \right) = N(x, y)$

$\Rightarrow c_1(y) = F_1(y) + k_1$, $k_1 \in \mathbb{R}$. άρα $f(x, y) = \int_{x_0}^x M(x, y) dx + F_1(y) + k_1$

Ομοίως, έχουμε: $f(x, y) = \int_{y_0}^y N(x_0, y) dy + F_2(x) + k_2$

(+) $\Rightarrow 2f(x, y) = \int_{x_0}^x M(x, y) dx + \int_{y_0}^y N(x_0, y) dy + F_1(y) + F_2(x) + k_1 + k_2 =$

$\Rightarrow 2f(x, y) = \int_{x_0}^x M(s, y_0) ds + \int_{y_0}^y N(x_0, t) dt$

6) α) $y = x \Rightarrow y' = 1$ και αντικαθιστώντας στη διαφορική: $(x-x) \cdot 1 = x \cdot 1 \Rightarrow x=0$. Άρα η $y(x)=x$ δεν συν επαληθεύει.

Για $y(x) \neq x$: $y'(x) = \frac{y(x) - 4x}{x - y(x)} = \frac{\frac{y}{x} - 4}{1 - \frac{y}{x}} \quad u = \frac{y}{x} \Rightarrow \frac{u-4}{1-u} = f(u)$

β) $u = \frac{y}{x} \Rightarrow y = ux \Rightarrow y' = u'x + u \Rightarrow \frac{dy}{dx} = \frac{du}{dx} x + u$

γ) δ) (1), (β) $\Rightarrow \frac{du}{dx} x + u = \frac{u-4}{1-u} \Rightarrow \frac{du}{dx} x = \frac{u^2-4}{1-u} \Rightarrow \frac{1-u}{u^2-4} du = \frac{1}{x} dx \Rightarrow$

$\Rightarrow -\frac{3}{4} \ln(u+2) - \frac{1}{4} \ln(u-2) = \ln x \Rightarrow (u+2)^{-3/4} \Rightarrow$

$\Rightarrow (u+2)^{-3/4} \cdot (u-2)^{-1/4} = x \Rightarrow (u+2)^3 (u-2) = x^{-4} \Rightarrow$

$\Rightarrow u^4 + 2u^3 - 8u - 16 = x^{-4}$ και αφού $y = ux + c$, μπορούμε να βρούμε τη λύση της διαφορικής.

ε) Αν η εξίσωση είναι στη μορφή $y' = f(y/x)$ αυτό σημαίνει ότι οι ολοκληρωτικές καμπύλες έχουν την ίδια κλίση σε όλα τα σημεία πάνω σε οποιαδήποτε ευθεία που διέρχεται από την αρχή των αξόνων. Έτσι, οι καμπύλες είναι συμμετρικές ως προς την αρχή των αξόνων.

στ) $2xy \cdot y' = x^2 + 3y^2 \xrightarrow{y=ux} 2x \cdot ux (u'x + u) = x^2 + 3u^2 x^2 \Rightarrow$

$2u(u'x + u) = 1 + 3u^2 \Rightarrow u'x + u = \frac{1+3u^2}{2u} \Rightarrow u'x = \frac{1+u^2}{2u} \Rightarrow \frac{2u}{1+u^2} du = \frac{1}{x} dx \Rightarrow \ln(1+u^2) = \ln x + c_1$
 $\Rightarrow 1+u^2 = e^{c_1} x \xrightarrow{e^{c_1}=c_2} 1 + \frac{y^2}{x^2} = c_2 x$

$$\Rightarrow y = \sqrt{(cx - 1)x^2}$$

7 a) (1) $\Rightarrow -2x + 2(y-a)y' = 0 \Rightarrow y' = \frac{x}{a-y}$

(1) $\Rightarrow x^2 + y^2 - 2ya + a^2 = a^2 \Rightarrow a = \frac{x^2 + y^2}{2y}$

$\Rightarrow y' = \frac{x}{\frac{x^2 + y^2}{2y} - y} = \frac{2xy}{x^2 - y^2}$ για $y \neq x$

β) Δύο ευθείες είναι κάθετες αν το γινόμενο των συντελεστών διεύθυνσής τους είναι -1 . Ο συντελεστής διεύθυνσης της εφαπτομένης της (1) δείχνει πως είναι $\frac{2xy}{x^2 - y^2}$ άρα: $\lambda_1 \cdot \frac{2xy}{x^2 - y^2} = -1 \Rightarrow \lambda_1 = \frac{y^2 - x^2}{2xy}$

$y' = \frac{y^2 - x^2}{2xy}$ είναι η εξίσωση της ορθογωνίας στην (1) κατεύθυνση.

γ) (2) $y = ux \Rightarrow u'x + u = \frac{u^2 x^2 - u^2}{2x^2 u} = \frac{u^2 - 1}{2u} \Rightarrow u'x = \frac{-1 - u^2}{2u} \Rightarrow \frac{2u}{-1 - u^2} du = \frac{1}{x} dx$

$$-\ln(1+u^2) = \ln x + c_1 \Rightarrow (1+u^2)^{-1} = e^{c_1} x \Rightarrow u^2 = e^{-c_1} x^{-1} - 1 \stackrel{c_1=c_2}{\Rightarrow}$$

$$\frac{y^2}{x^2} = c_2 \frac{1}{x} - 1 \Rightarrow y = \sqrt{cx - x^2}$$

8 a) Η διαφορική γίνεται: $y'' = -(py' + p'y) = -(py)'$ $\Rightarrow y' = -py + c_1 \Rightarrow$

$$y' + py = c_1 \Rightarrow e^{\int p dx} y' + p e^{\int p dx} y = c_1 \cdot e^{\int p dx} \Rightarrow e^{\int p dx} y = \int (e^{\int p dx} c_1) dx + c_2$$

$$\Rightarrow y = \frac{c_1 \int e^{\int p dx} dx + c_2}{e^{\int p dx}}$$

β) Το παρ γίνεται: $y'' = -\left(\ln xy' + \frac{1}{x} y\right) = -(\ln xy)' \Rightarrow y' = -\ln xy + c_1$

Για $x=1$, $0 = -0 \cdot e + c_1 \Rightarrow c_1 = 0$. Άρα: $\frac{1}{y} dy = -\ln x dx \Rightarrow$

$$\ln y = -x \ln x + x + c_2$$

Για $x=1$, $1 = -0 \cdot 0 + 1 + c_2 \Rightarrow c_2 = 0$. Άρα $y = e^{x-x \ln x}$

9 α) Αν $f(x, y) = y'^2 + 2y - 2xy' = 0$, με f, f_x, f_y είναι συνεχείς σε ένα διόστημα D οότε από Θεώρημα πηδεσχεμένων συναρτήσεων σε μια περιοχή που (x, y) αν $f_y = 0$ τότε χάνουμε τη μοναδικότητα και η σχέση $f(x, y) = 0$ δεν δίνει μοναδική συνάρτηση $y(x)$, η οποία: $f(x, y(x)) = 0$, $y(x_0) = y_0$

β) $y = xy' - \frac{1}{2} y'^2$, η οποία είναι εξίσωση Clairaut με $g(y') = -\frac{1}{2} y'^2$

Θέω $u = y' \Rightarrow y = xu + g(u) \Rightarrow dy = u dx + x du + g'(u) du$

$$x du + g'(u) du = 0 \Rightarrow (x + g'(u)) du = 0 \Rightarrow du = 0 \Rightarrow y' = c$$

Άρα $y = cx + g(c)$, από $y = xy' - \frac{1}{2} y'^2$. Η γενική είναι: $y = cx - \frac{1}{2} c^2$

Επικρίνον, από $(x + g'(u)) du = 0 \Rightarrow x + g'(u) = 0 \Rightarrow$

$x - y' = 0 \Rightarrow y' = x \Rightarrow y(x) = \frac{x^2}{2}$, η οποία είναι ιδιόζουσα.

γ) Αν $y(0) = 0 \Rightarrow c = 0$, αν $y(2) = 1 \Rightarrow c = 2 \pm \sqrt{3}$ και αν $y(-2) = 1 \Rightarrow c = 2 \pm \sqrt{3}$

Άρα οι δυνατές λύσεις είναι: $y(x) = (2 + \sqrt{3})x - \frac{(2 + \sqrt{3})^2}{2}$

$$y(x) = (2 - \sqrt{3})x - \frac{(2 - \sqrt{3})^2}{2}$$

10) α) Αντικαθιστώντας στη διαφορική $y = e^{\lambda x}$: $\lambda^2 e^{\lambda x} + a \lambda e^{\lambda x} + b e^{\lambda x} = 0$
 $\Rightarrow \lambda^2 + a\lambda + b = 0$ με λ_1, λ_2 οι ρίζες του χαρακτηριστικού πολυωνύμου
 άρα $y_1(x) = e^{\lambda_1 x}$, $y_2(x) = e^{\lambda_2 x}$ λύσεις της δε.

β) Αν $\lambda_1 \neq \lambda_2$ έχουμε δύο γραμ. ανεξ. λύσεις, με αποτέλεσμα η γενική λύση να είναι $y(x) = c_1 e^{\lambda_1 x} + c_2 e^{\lambda_2 x}$. Αντικαθιστώντας στην διαφορική επαληθεύεται ο ισχυρισμός μας:
 $(c_1 \lambda_1^2 e^{\lambda_1 x} + c_2 \lambda_2^2 e^{\lambda_2 x}) + a(c_1 \lambda_1 e^{\lambda_1 x} + c_2 \lambda_2 e^{\lambda_2 x}) + b(c_1 e^{\lambda_1 x} + c_2 e^{\lambda_2 x}) = 0 \Rightarrow$
 $(\lambda_1^2 + a\lambda_1 + b) c_1 e^{\lambda_1 x} + (\lambda_2^2 + a\lambda_2 + b) c_2 e^{\lambda_2 x} \xrightarrow{\lambda_1, \lambda_2 \text{ ρίζες}} 0 \cdot c_1 e^{\lambda_1 x} + 0 \cdot c_2 e^{\lambda_2 x} = 0 \Rightarrow 0 = 0 \text{ (ισχύει)}$

γ) Αν $\lambda_1 = \lambda_2 = \lambda$ έχουμε τη μία λύση $y_1 = e^{\lambda x}$ και για τη 2^η θα εφαρμόσουμε τη μέθοδο Lagrange: θέτω $u = \frac{1}{y_1^2} e^{\int p dx} \Rightarrow u = e^{\lambda x} \cdot e^{-\lambda x} = 1$

Άρα $v(x) = \int u(x) dx = x$, $y_2 = v \cdot y_1 = x e^{\lambda x}$
 Η γεν. λύση επομένως είναι: $y(x) = x e^{\lambda x} + e^{\lambda x}$. Αντικαθιστώντας στη δε:

$$\lambda e^{\lambda x} + \lambda e^{\lambda x} + x \lambda^2 e^{\lambda x} + \lambda^2 e^{\lambda x} + a e^{\lambda x} + a x e^{\lambda x} + a \lambda e^{\lambda x} + b x e^{\lambda x} + b e^{\lambda x} = 0$$

$$\Rightarrow x(\lambda^2 + a\lambda + b) + (\lambda^2 + a\lambda + b) + 2\lambda + a = 0 \Rightarrow x \cdot 0 + 0 + 2\lambda + a = 0$$

$$\Rightarrow \lambda = -\frac{a}{2}, \text{ που ισχύει αφού } \lambda \text{ ρίζα του πολυωνύμου: } \lambda^2 + a\lambda + b = 0$$

δ) Η "γενική φ " είναι: $y = y_1 + y_2 = e^{kx} i \cos(\mu x) + e^{kx} \sin(\mu x) + e^{kx} \cos(\mu x) + e^{kx} i \sin(\mu x)$

$\Rightarrow y(x) = 2 e^{kx} \cos(\mu x)$. Επιπλέον, $\tilde{y}(x) = y_1 - y_2 = 2 e^{kx} i \sin(\mu x)$ και
 θέτουμε λύσεις: $y_1 = e^{kx} \cos(\mu x)$ και $y_2 = e^{kx} \sin(\mu x)$

(φανταστικό και πραγματικό μέρος). Η γενική λύση είναι:
 $y = c_1 y_1 + c_2 y_2 = c_1 e^{kx} \cos(\mu x) + c_2 e^{kx} \sin(\mu x)$. Για την γραμ. αν εξαρτηθεί των y_1, y_2 έχουμε:

$$W = \begin{vmatrix} y_1 & y_2 \\ y_1' & y_2' \end{vmatrix} = e^{kx} \cos(\mu x) (k e^{kx} \sin(\mu x) + e^{kx} \cos(\mu x)) - (k e^{kx} \cos(\mu x) - e^{kx} \sin(\mu x)) e^{kx} \sin(\mu x) \\ = e^{2kx} [k \cos \mu x \cdot \sin \mu x + \cos^2 \mu x - k \cos(\mu x) \sin(\mu x) + \sin^2 \mu x] = e^{2kx} \neq 0$$

Άρα y_1, y_2 γραμ. ανεξάρτητες.

ε) i) Αν θέσουμε $v_c'' \rightarrow \lambda^2$, $v_c' \rightarrow \lambda$, $v_c = 1$ έχουμε: $L \lambda^2 + R \lambda + \frac{1}{C} = 0$

που είναι το χαρακτηριστικό πολυώνυμο της διαφορικής. $\Delta = R^2 - \frac{4L}{C}$

Αν $\Delta < 0 \Rightarrow R^2 - \frac{4L}{C} < 0 \Rightarrow R = 0$ τότε έχουμε δύο μιγαδικές λύσεις
 $\Rightarrow 0 < R^2 < \frac{4L}{C}$

$$\lambda_{1,2} = \frac{-R \pm i \sqrt{\frac{4L}{C} - R^2}}{2L}$$

Αν $R = 0$, $\lambda_{1,2} = \pm i \frac{\sqrt{\frac{4L}{C}}}{2L}$ και η λύση είναι:

$$v_c(t) = e^{-\frac{R}{2L}t} \left(c_1 \cos\left(\frac{\sqrt{\frac{4L}{C} - R^2}}{2L} t\right) + c_2 \sin\left(\frac{\sqrt{\frac{4L}{C} - R^2}}{2L} t\right) \right)$$

$$\text{Άρα } v_c(t) = c_1 \cos\left(\frac{\sqrt{\frac{4L}{C}}}{2L} t\right) + c_2 \sin\left(\frac{\sqrt{\frac{4L}{C}}}{2L} t\right)$$

$$v_c(0) = V_0 \Rightarrow c_1 = V_0$$

$$v_c'(0) = 0 \Rightarrow \dots \Rightarrow c_2 = 0. \text{ Άρα η λύση είναι: } v_c(t) = V_0 \cos\left(\frac{\sqrt{\frac{4L}{C}}}{2L} t\right)$$

ii) Αν $0 < R^2 < \frac{4L}{C}$ έχουμε: $v_c(t) = e^{-\frac{R}{2L}t} \left(c_1 \cos\left(\frac{\sqrt{\frac{4L}{C} - R^2}}{2L} t\right) + c_2 \sin\left(\frac{\sqrt{\frac{4L}{C} - R^2}}{2L} t\right) \right)$

$$\text{Αν } v_c(0) = V_0 \Rightarrow c_1 = V_0$$

$$\text{Αν } v_c'(0) = 0 \Rightarrow c_2 = \frac{V_0 R}{\sqrt{R^2 - \frac{4L}{C}}}. \text{ Άρα } v_c(t) = e^{-\frac{R}{2L}t} \left(V_0 \cos\left(\frac{\sqrt{\frac{4L}{C} - R^2}}{2L} t\right) + \frac{V_0 R}{\sqrt{R^2 - \frac{4L}{C}}} \sin\left(\frac{\sqrt{\frac{4L}{C} - R^2}}{2L} t\right) \right)$$

ii) $\det(\underline{A} - \lambda \underline{I}_2) = \begin{vmatrix} 3-\lambda & 6 \\ -1 & -2-\lambda \end{vmatrix} = \lambda^2 - \lambda = 0 \Rightarrow \lambda_1 = 0, \lambda_2 = 1$

Για $\lambda_1 = 0$: $[\underline{A} - \lambda_1 \underline{I}_2] \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} 3 & 6 \\ -1 & -2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$

$\Rightarrow \underline{r}_1 = \begin{bmatrix} -2 \\ 1 \end{bmatrix}$

Για $\lambda_2 = 1$: $[\underline{A} - \lambda_2 \underline{I}_2] \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} 2 & 6 \\ -1 & -3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$

$\Rightarrow \underline{r}_2 = \begin{bmatrix} -3 \\ 1 \end{bmatrix}$

Η λύση είναι: $\underline{x}(t) = c_1 \underline{r}_1 e^{\lambda_1 t} + c_2 \underline{r}_2 e^{\lambda_2 t} = c_1 \begin{bmatrix} -2 \\ 1 \end{bmatrix} + c_2 e^t \begin{bmatrix} -3 \\ 1 \end{bmatrix}$

iii) Αν $\underline{A} = \begin{bmatrix} 2 & 2+i \\ -1 & -1+i \end{bmatrix}$: $\det(\underline{A} - \lambda \underline{I}_2) = 0 \Rightarrow \lambda^2 + (i-1)\lambda - i = 0 \Rightarrow \lambda_1 = 1, \lambda_2 = -i$

Τα αντίστοιχα διοδιανύσματα είναι: $\underline{r}_1 = \begin{bmatrix} -2-i \\ 1 \end{bmatrix}$ και $\underline{r}_2 = \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \end{bmatrix}$, άρα

η γενική λύση είναι: $\underline{x}(t) = c_1 \begin{bmatrix} -2-i \\ 1 \end{bmatrix} e^t + c_2 \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \end{bmatrix} e^{-it}$

iv) $\det(\underline{A} - \lambda \underline{I}_3) = \begin{vmatrix} 3-\lambda & 2 & 4 \\ 2 & 0-\lambda & 2 \\ 4 & 2 & 3-\lambda \end{vmatrix} = -\lambda^3 + 6\lambda^2 + 15\lambda + 8 = 0 \Rightarrow$

$\lambda_1 = -1$ (πολ/κα 2) και $\lambda_2 = 0$. Τα αντίστοιχα διοδιανύσματα είναι:

$\underline{r}_1 = \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ 0 \end{bmatrix}$, $\underline{r}_2 = \begin{bmatrix} -2 \\ 0 \\ 2 \end{bmatrix}$, $\underline{r}_3 = \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 2 \end{bmatrix}$. Άρα η γενική λύση:

$\underline{x}(t) = c_1 \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ 0 \end{bmatrix} e^{-t} + c_2 \begin{bmatrix} -2 \\ 0 \\ 2 \end{bmatrix} e^{-t} + c_3 \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 2 \end{bmatrix} e^{0t}$

$$\text{iv) } \det(\underline{A} - \lambda \underline{I}_3) = 0 \Rightarrow \begin{vmatrix} 1-\lambda & 1 & 1 \\ 8 & 1-\lambda & 1 \\ -8 & -5 & -3-\lambda \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow \lambda_1 = -1, \lambda_2 = -2, \lambda_3 = 2$$

Τα αντίστοιχα ιδιοδιανύσματα είναι: $\underline{r}_1 = \begin{bmatrix} -3 \\ 4 \\ 2 \end{bmatrix}$, $\underline{r}_2 = \begin{bmatrix} -4 \\ 5 \\ 7 \end{bmatrix}$, $\underline{r}_3 = \begin{bmatrix} 0 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}$

Άρα η γενική λύση είναι: $\underline{x}(t) = c_1 \begin{bmatrix} -3 \\ 4 \\ 2 \end{bmatrix} e^{-t} + c_2 \begin{bmatrix} -4 \\ 5 \\ 7 \end{bmatrix} e^{-2t} + c_3 \begin{bmatrix} 0 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix} e^{2t}$

12) α) Θέτουμε $t = e^v$ και: $e^v x'(e^v) = \underline{A} x(e^v) \xrightarrow[u'(v) = e^v x'(e^v)]{u(v) = x(e^v)} u'(v) = \underline{A} u(v)$

όπου είναι η κλασσική μορφή που έχει λύση: $u(v) = e^{\lambda v} \cdot \xi$, με λ ιδιοτιμή του $\underline{A}$ και ξ το αντίστοιχο ιδιοδιάνυσμα. Επιπλέον, αφού:

$$v = \ln t \Rightarrow u(\ln t) = t^\lambda \xi \Rightarrow x(e^{\ln t}) = t^\lambda \xi \Rightarrow x(t) = t^\lambda \xi$$

β) Οι ιδιοτιμές του $\underline{A} = \begin{bmatrix} 4 & -3 \\ 8 & -6 \end{bmatrix}$ είναι: $\lambda_1 = 0$, $\lambda_2 = -2$ και τα αντίστοιχα

ιδιοδιανύσματα: $\underline{r}_1 = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix}$ και $\underline{r}_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix}$. Άρα η λύση είναι:

$$\underline{x}(t) = c_1 \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} t^{-2}$$

13) α) $\det(\underline{A} - \lambda \underline{I}_2) = 0 \Rightarrow \begin{vmatrix} -1-\lambda & 1 \\ a^2 & -1-\lambda \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow \lambda^2 - 2\lambda - 1 - a^2 = 0 \Rightarrow \lambda = -1 \pm a$

Για $\lambda_1 = -1 + a$, $\underline{r}_1 = \begin{bmatrix} -1/a \\ 1 \end{bmatrix}$ και για $\lambda_2 = -1 - a$, $\underline{r}_2 = \begin{bmatrix} 1/a \\ 1 \end{bmatrix}$. Άρα η λύση

είναι: $x(t) = c_1 \underline{r}_1 e^{(-1+a)t} + c_2 \underline{r}_2 e^{(-1-a)t}$

Για την συμπεριφορά της λύσης για $t \rightarrow +\infty$ έχουμε:

• Αν $a = 1$: $x(t) = c_2 \underline{r}_2 e^{-2t}$, $\lim_{t \rightarrow +\infty} x(t) = 0$

• Αν $a = -2$: $x(t) = c_1 \underline{r}_1 e^{-2t}$, $\lim_{t \rightarrow +\infty} x(t) = 0$

• Αν $a > 1$: $-1+a > 0$, $-1-a < 0$, άρα: $\lim_{t \rightarrow +\infty} x(t) = +\infty + 0 = +\infty$

• Αν $-1 < a < 1$: $-1+a < 0$, $-1-a < 0$, άρα: $\lim_{t \rightarrow +\infty} x(t) = 0 + 0 = 0$

• Αν $a < -1$: $-1+a < 0$, $-1-a > 0$, άρα: $\lim_{t \rightarrow +\infty} x(t) = 0 + +\infty = +\infty$

14) α) Τα ιδιοδιανύσματα και οι ιδιοτιμές του $A = \begin{bmatrix} 4 & -2 \\ 8 & -4 \end{bmatrix}$ είναι:

$\lambda_1 = 0$, $\underline{r}_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix}$. Χρειάζομαστε άλλο ένα ιδιοδιάνυσμα, επομένως:

Η 2η λύση θα είναι της μορφής: $x_2(t) = e^{at} (t \underline{r}_2 + \underline{r}_3)$ με:

$$:(A - \lambda I)^2 \underline{r}_3 = 0 \Rightarrow A^2 \cdot \underline{r}_3 = 0 \xrightarrow{A^2=0} \underline{r}_3 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} \text{ (τυχαίο)}$$

$$\cdot (A - \lambda I) \underline{r}_3 = \underline{r}_2 \Rightarrow A \cdot \underline{r}_3 = \underline{r}_2 \Rightarrow \underline{r}_2 = \begin{bmatrix} 4 \\ 8 \end{bmatrix}$$

Άρα $x(t) = c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} + c_2 \left(t \begin{bmatrix} 4 \\ 8 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} \right)$

Από $x(0) = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}$ μετά από πράξεις έχουμε πως $c_1 = 1$, $c_2 = 1/8$.

Άρα η γενική λύση είναι: $x(t) = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} + \frac{1}{8} \begin{bmatrix} 4t+1 \\ 8t \end{bmatrix}$

β) Οι ιδιοτιμές και τα ιδιοδιανύσματα του $A = \begin{bmatrix} -3 & 2 \\ -1 & -1 \end{bmatrix}$ είναι: $\lambda_1 = -2+i$ με $\underline{r}_1 = \begin{bmatrix} 1-i \\ 1 \end{bmatrix}$ και $\lambda_2 = -2-i$ με $\underline{r}_2 = \begin{bmatrix} 1+i \\ 1 \end{bmatrix}$.

Άρα: $\underline{\xi} = \begin{bmatrix} 1 \pm i \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} \pm i \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}$, δηλαδή: $\underline{u}_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}$, $\underline{u}_2 = \begin{bmatrix} -1 \\ 0 \end{bmatrix}$

Άρα η λύση είναι: $x(t) = c_1 e^{-2t} \left(\cos t \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} -1 \\ 0 \end{bmatrix} \sin t \right) + c_2 e^{-2t} \left(\begin{bmatrix} -1 \\ 0 \end{bmatrix} \cos t + \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} \sin t \right)$

Αγώ όμως $x(0) = \begin{bmatrix} 1 \\ -2 \end{bmatrix} \Rightarrow c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} -1 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ -2 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{cases} c_1 - c_2 = 1 \\ c_1 + 0 = -2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} c_1 = -2 \\ c_2 = -3 \end{cases}$

Άρα η γενική λύση είναι: $x(t) = -2e^{-2t} \left(\cos t \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} - \sin t \begin{bmatrix} -1 \\ 0 \end{bmatrix} \right) - 3e^{-2t} \left(\begin{bmatrix} -1 \\ 0 \end{bmatrix} \cos t + \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} \sin t \right)$

5) $\det(\underline{A} - \lambda \underline{I}_3) = 0 \Rightarrow \begin{vmatrix} 5-\lambda & -3 & -2 \\ 8 & -5-\lambda & -4 \\ -4 & 3 & 3-\lambda \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow -\lambda^3 + 3\lambda^2 - 3\lambda + 1 = 0 \Rightarrow \lambda = 1$

Λύοντας την εξίσωση $\begin{bmatrix} 4 & -3 & -2 \\ 8 & -6 & -4 \\ -4 & 3 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$ εξαλείφουμε στα ιδιο-διανύσματα

$\underline{v}_1 = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \\ 0 \end{bmatrix}$, $\underline{v}_2 = \begin{bmatrix} 2 \\ 0 \\ 4 \end{bmatrix}$

Άρα η γενική λύση είναι: $x(t) = \left(c_1 \begin{bmatrix} 2 \\ 0 \\ 4 \end{bmatrix} + c_2 \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \\ 0 \end{bmatrix} \right) e^t$

* Η άσκηση 16 είναι στο τέλος της παρούσας εργασίας *

17) i) $\det(\underline{A} - \lambda \underline{I}_2) = 0 \Rightarrow \begin{vmatrix} 2-\lambda & -1 \\ 3 & -2-\lambda \end{vmatrix} = -(4-\lambda^2) + 3 = 0 \Rightarrow \lambda_1 = 1, \lambda_2 = -1$

Επομένως $\lambda_2 < 0 < \lambda_1$, άρα το σημείο είναι σαγματικό ασταθές.

$$\text{ii) } \det(\underline{A} - \lambda \underline{I}_2) = 0 \Rightarrow \begin{vmatrix} 2-\lambda & -5 \\ 1 & -2-\lambda \end{vmatrix} = -(4-\lambda^2) + 5 = 0 \Rightarrow \lambda^2 + 1 = 0 \Rightarrow \Delta = -4$$

$\lambda_{1,2} = \pm \frac{2i}{2} = \pm i$, οπότε $\lambda_1 = i$, $\lambda_2 = -i$ άρα το σημείο είναι ευσταθές τέλρο

$$\text{iii) } \det(\underline{A} - \lambda \underline{I}_2) = 0 \Rightarrow \begin{vmatrix} 3-\lambda & -4 \\ 1 & -1-\lambda \end{vmatrix} = -(3-\lambda)(1+\lambda) + 4 = 0 \Rightarrow -3 - 3\lambda + \lambda + \lambda^2 + 4 = 0$$

$$\Rightarrow \lambda^2 - 2\lambda + 1 = 0 \Rightarrow$$

$(\lambda+1)^2 = 0 \Rightarrow \lambda = -1$ διπλή. Άρα $\lambda_1 = \lambda_2 = -1$, γνήσιος κόμβος, ασυμπτωματικά ευσταθές

$$\text{iv) } \det(\underline{A} - \lambda \underline{I}_2) = 0 \Rightarrow \begin{vmatrix} -1-\lambda & 0 \\ 0 & -1-\lambda \end{vmatrix} = (-1-\lambda)^2 = 0 \Rightarrow \lambda = -1 \text{ διπλή, άρα γνήσιος}$$

κόμβος, ασυμπτωματικά ευσταθές.

$$\text{18) a) } \det(\underline{A} - \lambda \underline{I}_2) = 0 \Rightarrow \begin{vmatrix} -2-\lambda & 1 \\ 1 & -2-\lambda \end{vmatrix} = -\lambda^2 - 4\lambda - 4 - 1 = 0 \Rightarrow \lambda = -2 \pm i$$

Οι λύσεις είναι στη μορφή $\lambda = a \pm ib$, με $a < 0$. Άρα το σημείο είναι ασυμπτωματικά ασταθές

$$\text{b) } \det(\underline{A} - \lambda \underline{I}_2) = 0 \Rightarrow \begin{vmatrix} -1-\lambda & -1 \\ 2 & -1-\lambda \end{vmatrix} = -\lambda^2 - 2\lambda - 1 + 2 = 0 \Rightarrow \lambda = -1 \pm \sqrt{2}$$

Άρα $\lambda_1 = -1 - \sqrt{2} < 0$ και $\lambda_2 = -1 + \sqrt{2} > 0$. Επομένως το σημείο είναι ασταθές.

$$\text{19) } \begin{cases} x' = f(x,y) = x(3-x-2y) \\ y' = g(x,y) = y(2-y-x) \end{cases}$$

Για να βρούμε τα στάσιμα σημεία:

$$x(3-x-2y) = 0 \Rightarrow x=0, y=3/2 \Rightarrow A(0, 3/2)$$

$$y(2-y-x) = 0 \Rightarrow y=0, x=2 \Rightarrow B(2, 0)$$

$$\frac{\partial f}{\partial x} = 3 - 2x - 2y, \quad \frac{\partial f}{\partial y} = -2x, \quad \frac{\partial g}{\partial x} = -y, \quad \frac{\partial g}{\partial y} = 2 - 2y - x.$$

Για το $A(0, 3/2)$:

$$\begin{vmatrix} \frac{\partial f}{\partial x} & \frac{\partial f}{\partial y} \\ \frac{\partial g}{\partial x} & \frac{\partial g}{\partial y} \end{vmatrix} = 0$$

όπου οι μερικές παραγώγους είναι υπολογισμένες στο A . Έχουμε:

$$\begin{vmatrix} 0-\lambda & 0 \\ -3/2 & -1-\lambda \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow \lambda + \lambda^2 = 0 \Rightarrow \lambda_1 = 0, \lambda_2 = -1$$

Τα ιδιοδιανύσματα είναι: $\underline{x}_1 = \begin{bmatrix} -2 \\ 3 \end{bmatrix}$, $\underline{x}_2 = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$.

Η γενική λύση είναι: $x(t) = c_1 \underline{x}_1 e^{0t} + c_2 \underline{x}_2 e^{-t} = c_1 \underline{x}_1 + c_2 \underline{x}_2 e^{-t}$

Παρατηρούμε ότι $\lim_{t \rightarrow \infty} x(t) = 0$ αλλά $\lim_{t \rightarrow -\infty} x(t) = +\infty$, επομένως το σημείο είναι ασταθές (η λύση εκφύγνεται για $t \rightarrow -\infty$)

Ομοίως, για το $B(2, 0)$: $\begin{vmatrix} -1-\lambda & -4 \\ 0 & 0-\lambda \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow \lambda^2 + \lambda = 0 \Rightarrow \lambda_1 = 0, \lambda_2 = -1$

Τα αντίστοιχα ιδιοδιανύσματα είναι: $\underline{x}_1 = \begin{bmatrix} -4 \\ 1 \end{bmatrix}$, $\underline{x}_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}$

και η γενική λύση: $x(t) = c_1 \underline{x}_1 + c_2 \underline{x}_2 e^{-t}$

όπου είδαμε προηγουμένως πως εκφύγνεται για $t \rightarrow -\infty$. Άρα το B είναι ασταθές.

20 i) Αναζητούμε συνάρτηση Lyapunov της μορφής $V(x, y) = ax^2 + by^2$ με

$$\begin{aligned} V'(x, y) &= 2ax(-x^3 + xy^2) + 2by(-2x^2y - y^3) = \\ &= -2ax^4 + 2ax^2y^2 - 4bx^2y^2 - 2by^4 \end{aligned}$$

Για $a=2, b=1$: $V'(x,y) = -4x^4 - 2y^4 < 0$ και αφού $V(x,y) > 0$ για $x, y \neq 0$, με $V(0,0) = 0$ η V είναι αυστηρή συνάρτηση Lyapunov και άρα το $(0,0)$ είναι ασυμπτωτικά ευσταθές.

ii) Ομοίως, $V'(x,y) = 2ax(-x^3 + 2y^3) + 2by(-2x^2y^2) =$
 $= -2ax^4 + 2axy^3 - 4bxy^3$

Για $a=2, b=1$: $V'(x,y) = -4x^4 < 0$ και αφού $V(x,y) > 0$ για $x, y \neq 0$ με $V(0,0) = 0$ η V είναι αυστηρή συνάρτηση Lyapunov και άρα το $(0,0)$ είναι ασυμπτωτικά ευσταθές.

(16) i) Έστω $x_1(t), x_2(t), \dots, x_n(t)$ οι γραμμικώς ανεξάρτητες λύσεις της ομογενούς $x'(t) = A(t)x(t)$ (1). Η γενική λύση της (1) είναι:

$$x(t) = c_1 x_1(t) + c_2 x_2(t) + \dots + c_n x_n(t)$$

Αναζητούμε λύση της μη ομογενούς της μορφής:

$$x(t) = c_1(t) x_1(t) + c_2(t) x_2(t) + \dots + c_n(t) x_n(t) \quad (2)$$

$$x_j(t) = [x_{j1}(t) \ x_{j2}(t) \ \dots \ x_{jn}(t)]^T$$

Αν $\Psi(t)$ είναι ο θεμελιώδης πίνακας που αντιστοιχεί στις λύσεις $x_1(t), \dots, x_n(t)$ της (1) τότε η (2) γράφεται: $x(t) = \Psi(t) \cdot v(t)$, όπου $v(t) = [c_1(t) \ c_2(t) \ \dots \ c_n(t)]^T$

Αντικαθιστούμε στην μη ομογενή το $x(t)$ από την (3) και έχουμε:

$$\Psi'(t) v(t) + \Psi(t) v'(t) = A \cdot \Psi(t) v(t) + g(t) \quad (4)$$

Γνωρίζουμε ότι $\Psi'(t) = A \cdot \Psi(t)$ οπότε από την (4) έχουμε ότι: $\Psi(t) c'(t) = g(t)$ και, επειδή ο πίνακας $\Psi(t)$ αντιστρέφεται, από την τελευταία σχέση έχουμε:

$$v'(t) = \Psi^{-1}(t) g(t). \text{ Με ολοκλήρωση προκύπτει: } v(t) = \int \Psi^{-1}(t) g(t) dt + C$$

, $C \in \mathbb{R}^n$

ii) Η $v(t) = \int \psi^{-1}(t) g(t) dt + c$ χάρη στην (3) γράφεται:

$$v(t) = \psi^{-1}(t) x(t) + \int \psi^{-1}(t) g(t) dt + c$$

Μετατρέποντας το αόριστο ολοκλήρωμα σε ορισμένο ("αποδείχοντας και την σταθερά c ") έχουμε πως η γενική λύση είναι:

$$x(t) = \psi(t)c + \psi(t) \int_{t_0}^t \psi^{-1}(s) g(s) ds, \quad t \in I$$

iii) Από την αρχική συνθήκη $x(t_0) = x^0$ μπορούμε να υπολογίσουμε την σταθερά c στον πρώτο όρο της προηγούμενης σχέσης και να καταδείξουμε πως: $x(t) = \psi(t) \psi^{-1}(t_0) x^0 + \psi(t) \int_{t_0}^t \psi^{-1}(s) g(s) ds$